

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 15 D. Letno 180 D.
Inozemstvo:
Mesečno 30 D. Letno 360 D.
Dolgi: enostolpna m. vrsta
krat: 50 para, večkrat popus

JUGOSLAVIA

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/A. Telefon 369
Uprava:
Marijin trg 8. Telefon 44
Rokopisi se ne vračajo.
Vprašanjem je priložiti znamko
za odgovor.

Pašić drugič vrnil mandat.

RADIKALI PRIDEJO RAJE V OPOZICIJO, KAKOR DA BI SODELOVALI Z DEMOKRATI. — RADI ODLOČBE RADIKALNEGA KLUBA JE PAŠIĆ VRNIL MANDAT.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Vseled protužbi si vesti, ki se širijo o neodločnem stališču radikalne stranke glede nadaljevanja koalicije z demokratsko stranko, je Pašić danes sklical radikalne poslance in jih pozval, da še enkrat pretresajo vprašanje o možnosti nadaljnjega obstoja koalicijske vlade in da mu jasno in kratko odgovore, ker je treba enkrat za vselej napraviti konec sumnjičenju in podkavanju dvoilične politike radikalnemu klubu. Pašić je dobil na ta svoj poziv od poslancev radikalnega kluba ponovni in enoglasni odgovor, da z demokratski ne morejo stopiti v koalicijo, ker vodijo isti dve

popolnoma nasprotujoči si politiki in radi tega ni upanja za izvedbo sporazumnega delovnega programa. Vseled tega ponovnega sklepa radikalne stranke je Pašić danes ob 12. uri odšel na dvor in obvestil kralja, da radikalna stranka odklanja koalicijo z demokratski, dokler ti ne prenehajo s svojo dvoilično politiko. Radikalni klub preide prej v opozicijo, kakor pa da bi pričel delo, katerega častne izvršitve se ne more nadejati. Na osnovi te odločitve poslaniškega kluba radikalne stranke je Pašić vrnil kralju poverjeni mu mandat za sestavo koalicijske vlade. (Iz kabineta predsednika ministrskega sveta.)

Reševanje vladne krize.

MANDAT ZA SESTAVO VLADE DOBI DAVIDOVIĆ ALI PRIBIČEVIĆ. EDINI IZHOD IZ KRIZE SO VOLITVE. — PREDSEDNIK SKUPŠČINE PRI KRALJU.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Kakor se govori v demokratskih vrstah, bo predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinčić predložil kroni nasvet, da poveri mandat za sestavo poslovne vlade ali poslancu Svetozarju Pribičeviću ali pa Ljubi Davidoviću. Pričakuje se, da bo kralj še tekom današnjega dne enega od imenovanih dveh pooblastil za sestavo vlade. Ako bi se še sedaj ne posrečilo sestavi poslovne vlade, bo kralj označil drugo osebo ter ji poveril mandat za sestavo volilne vlade. Kakor se nadejajo demokratski, bo to Davidović ali pa v skrajnem slučaju Stojan Protić. Iz drugih političnih krogov pa prihajajo verzije, da bo zopet Pašić dobil nalog za vzpostavitev volilne vlade. Splošno

pa prevladuje mnenje, da so edini izhod iz sedanje krize volitve, dočim mesto predsednika vlade ni sporno, ker mora ta mandat dobiti šef najmočnejše skupine v parlamentu. V ostalem je rešitev cele situacije v rokah krone, ad reševanje vladne

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Danes popoldne ob 6. uri je bil pozvan na dvor predsednik narodne skupščine dr. Edo Lukinčić. Kakor se zatrjuje v informiranih političnih krogih, bo dr. Lukinčić predložil kralju, da pozove v avdienco člane demokratskega kluba in enemu izmed njih poveri mandat za sestavo koalicijske vlade. V poštev prihajata tu Svetozar Pribičević ali Ljuba Davidović.

Radikali snubijo komuniste.

RADIKALI SE POGAJAJO Z ZAPRTIMI KOMUNISTI V SVRHO SKUPNE SESTAVE VLADE.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Današnja »Epoha« prinaša senzacionalno vest, da je tajnik narodne skupščine in radikalni poslanec Janjić imel daljši razgovor z zaprtimi komunisti v Mitrovici in to v pisarni kaznišne uprave. Kakor se govori, se je ta pogovor vršil v

svrhu skupnega dela radikalcev in komunistov o priliki volitev v vlado. Napram vašemu dopisniku je Janjić izjavil, da je šel v Mitrovico, da poseti tamkaj zaprtega Čolakovića ter, da se je ob tej priliki tudi spustil v razgovor z drugimi kaznjenci.

Italijanski načrti z zaslužjenimi Slovani.

ITALIJA NAMERAVA NAŠE ZASUŽNJENE BRATE RAZKOSATI IN UNIČITI.

Trst, 14. decembra. (Izv.) Kakor znano, je sklenila sedanja italijanska vlada, da razdeli Primorsko in tako razkosa Slovence, jih oslabi in nato tem lažje uniči. Načrtov za to je mnogo. Kakor smo že svoj čas poročali, stremi eden od imenovanih načrtov za tem, da pri-

klopi del Goriške k Vidmu, drugi del k Trstu, dočim naj bi se del Istre spoil z Trstom. ostali del pa bi ostal za se. Na zadnji seji občinskega sveta v Miljah je bilo sklenjeno z veliko večino glasov, da so Milje za priključitev k Trstu.

Vstop Grčije v malo antanto.

SESTANEK ZUNANJIH MINISTROV MALE ANTANTE.

Praga, 14. decembra. (Izv.) Kakor javlja »Česki Slovo« iz Beograda, se namerava tamkaj v kratkem vršiti sestanek zunanjih ministrov male antante

Te konference se udeležijo v imenu Grške tudi Venizelos. Gre v prvi vrsti za vstop Grške v malo antanto.

VZPOSTAVITEV TRGOVINSKEGA PROMETA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

Rim, 14. decembra. (Izv.) »Economista d'Italia« objavlja razgovor svoje uredništva z našim zastopnikom Konstantinom v Rimu. Slednji je tekom pogovora izjavil, da pride v najkrajšem času do zopetne vzpostavitve splošnega trgovskega prometa med Jugoslavijo in Italijo. Prepovedi se bodo nanašale samo na luksuzne predmete. List je mnenja, da je to uspeh cavaliere Sumonte, ki je vložil pri jugoslovanski vladi protest radi prekinjenja trgovskih stikov med obema državama.

RAZHOD RAZOROŽITVENE KONFERENCE.

Moskva, 14. decembra. (Izv.) Na današnji seji razorožitvene konference je ruska delegacija z ozirom na izjave poljskih, estonskih, finskih in latvijskih odposlancev ugotovila, da se vprašanje resnične razorožitve na sedanji konferenci ne more rešiti in da mora radi tega predlagati izvolitev nove komisije strokovnjakov, ker omenjeni delegati počejo podvzeti nikakih korakov, da se v resnici proizvede popolna razorožitev. Ta nastop ruske delegacije je imel za posledico, da so se nadaljna pogajanja razbila in da odpotujejo delegati že tekom prihodnjih dni.

SVETOVNI MIROVNI KONGRES.

Haag, 14. decembra. (Izv.) Na večerajšnji seji svetovnega mirovnega kongresa je predložil Nemec Stöckler resolucijo, v kateri se povdarja, da imajo vse delavske in zlasti mirovne organizacije v slučaju preteče nove vojne dolžnost, proglasiti splošno stavko in organizacijo slednje že sedaj s pomočjo posebnega pripravljalnega odbora finančno omogočiti. Dr. Fridrich Adler je povdarjal, da smatra že sedaj za potrebno, pripraviti se tudi za slučaj, ako bi kljub splošnemu odporu delavcev izbruhnila vojna in bi se splošna stavka izjalovila. Kunfy (Madžar) se je zahvalil zveznemu komiteju za pomoč, ki jo je izkazal za časa belega terorja na Madžarskem z organiziranim bojkotom. Jouhoix (Francoz) je nato odgovoril v imenu centrale mednarodne delavske zveze na izvajanje posameznih govornikov, pri čemur je naglašal, da mora odločitev glede proglašitve splošne stavke ostati v rokah delavske organizacije.

POVRATEK ROMUNSKKE KRALJICE V BUKAREŠTO.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Danes ob tretji uri popoldne se je romunska kraljica Marija z dvornim vlakom odpeljala nazaj v Bukarešto.

AMERIŠKI POSLANIK PRI DR. NINČIĆU.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Danes popoldne je sprejel minister za zunanje zadeve dr. Ninčević v svojem kabinetu poslanika Zedinjenih držav.

SCHENKER IZVOLJEN ZA ŠVICARSKEGA ZVEZNEGA PREDSEDNIKA.

Bern, 14. decembra. (Izv.) Švicarska zvezna skupščina je dosedanje član zveznega sveta potrdila in izvolila izmed slednjih Schenkerja za zveznega predsednika v letu 1923.

VPRASHANJE ANTANTINIH DOLGOV.

Rim, 14. decembra. (Izv.) Na potu iz Londona se je ustavil v Parizu italijanski ministrski predsednik Mussolini, kjer je imel z dopisnikom Matina daljši razgovor glede utisov, ki jih je dobil na londonski konferenci. Iz tega razgovora je razvidno, da so Angleži stavili predlog, da črta antantna medsebojne dolgov in terjatve drugih evropskih držav in sicer brez ozira na to, dali se Amerika s tem strinja ali ne. Kar se tiče stališča Italije, je Mussolini izjavil, da ni za finančno uničenje Nemčije, da bi bilo pa z italijanske strani nespametno in direktno zločin, ako bi Italija pristala na to, da naj Nemčija ne plača vojne odškodnine deželam, ki so največ trpele vsled vojne.

TRGOVINSKA POGAJANJA MED ČEŠKOSLOVAŠKO IN ITALIJO.

Trst, 14. decembra. (Izv.) Jutri se odpravi tukaj trgovska konferenca zastopnikov Češkoslovaške in Italije. Konferenca se vrši v dvorani namestništva. Namen konference je proučevanje in izpopolnitev trgovskih odnosov med obema državama, rešitev vprašanja carine, odstop skladišč za blago v tržaskem pristanišču in drugo. Od strani češkoslovaške republike se udeležijo te konference večje število strokovnjakov. Češko zunanje ministrstvo bo zastopal tajnik Moudry, finančno ministrstvo tajnik Holub, trgovsko ministrstvo tajnik Sitensky. Nadalje boje zastopain kot izvedenci za posamezne stroke sekretar Pol, Kučera, Črnovci in drugi.

FRANCIJA ZASEDE RUHRSKO OZEMLJE.

Trst, 14. decembra. (Izv.) Semkaj je dospela iz Rima vest, da namerava Francija Ruhrsko kotlino na svojo roko zasedati, ako bi v to ne privolila antanta.

FAŠISTOVSE PRISMOJENOSTI.

Rim, 14. decembra. (Izv.) Tukaj je bila večeraj izvedena mobilizacija vseh fašistovskih skupin, in sicer vsled alarmantnih vesti, da hočejo nekatere fašistovske skupine podvzeti na svojo roko gotove akcije. Ko pa se je vodstvo fašistov prepričalo o neutemeljenosti teh vesti, je takoj zopet odredilo demobilizacijo.

Milan, 14. decembra. (Izv.) Tukaj so bile večeraj razpuščene vse fašistovske skupine, ki pa se v teku treh do štiri dni nova organizirajo. Gre se za čiščenje fašistovskih vrst.

VLOM V KITAJSKO POSLANIŠTVO.

Berlin, 14. decembra. (Izv.) V tukajšnje kitajsko poslaništvo je bil večeraj ponoči izvršen vlom. Vlomilci so odprli štiri kovčke in pokradli iz njih mnogo dragocenosti.

Borzna poročila.

Curih, 14. decembra: Berlin 0.00675, New York 527.25, London 24.51, Pariz 37.55, Milan 26.40, Budimpešta 0.2275, Zagreb 1.55, Bukarešta 3.20, Varšava 0.0325, Dunaj 0.0075, avstrijske krone 0.0076.

Berlin, 14. decembra. Dunaj 11.07, Budimpešta 334, Milan 38.403, Praga 23590, Pariz 54.362, London 36.159.37, New York 7655.01, Curih 114.138, Beograd 9.077.

Praga, 14. decembra. Dunaj 4.30, Berlin 37.50, Rim 164.25, avstrijske krone 4.25, Budimpešta 1.32, Pariz 233.25, London 138.85, New York 31.925, Curih 608.75, Beograd 36.75.

Zagreb, 14. decembra. Devize: Dunaj 0.1175—0.1225, Berlin 1.12—0, Budimpešta 3.30—0, Bukarešta 47.25—47.75, Italija 369—373, London 338.50—343.50, New York 74—75, Pariz 523.50—528.50, Praga 227.50—230.50, Sofija 50—0, Švica 1405—0, Varšava 0.45—0.55.

Valute: Ameriški dolarji 73—74, avstrijske krone 0.1205—0, bolgarski levi 53—55, angleški funti 333.50—338.50, francoski franki 518.50—523.50, madžarske krone 3.30—0, nemške marke 0.96—1.16, romunski leji 0—47, italijanske lire 365—395, poljske marke 0.047.

Beograjska borza — neizpremenjeno.

Preseljevanje narodov.

Svetovna vojna ni uničila samo toliko in toliko človeških življenj in truda tolikih in tolikih rok dolge dobe let: razpalila je sovraštvo med narodi različnih držav in tudi med narodi, ki živijo ali morajo živeti v isti državi, tako da tudi bodočnost obeta še marsikako gorje. Med najžalostnejše vzgleda te povojne psihoze spada razmerje, ki vlada med Grki in Turki v Traciji, Mali Aziji in Carigradu.

Sožitje med tema dvema narodoma ni bilo nikdar ravno vzeledno, danes postaja neznošno. Ko je prodrla grška vojska v Mali Azijo, se je obnašala glasom raznih nepristranskih virov še nekoliko slabše, kakor to delajo sicer armade, ki pridejo v tujo deželo. In pri umiku je bilo isto. In Turki, ki so zasledovali topeno grško armado, so imeli že vzpored, tudi če ne bi bili sami nagajeni k grozovitostim. O tem bi vedeli mnogo povedati Armenci. Seveda se je grška vojska znašla nad turškim prebivalstvom in turška vojska nad grškim. Obe vladi pa, turška in grška, očitno najenergičnejše dementirata kakke grozovitosti s strani svojih vojsk, tako neče nobena vzeti nase niti pokolitev niti požigov, niti demorel prebivalstva, tako da se zdi, da se je Smirna sama od sebe zažejala in porušila.

Obe vladi na sta priznali vsaj to, da te sožitje Turkov in Grkov v bodočnosti nemogoče: in to pove marsikaj. Zato sta sporazumno predlagali na konferenci v Lausanni, naj se izselijo Grki, ki žive pod turško oblastjo v svojo domovino, in Grčijo, in

Turki iz Grčije nasprotno v Turčijo. S tem predlogom so se strinjali zastopniki vseh držav.

Nato pa so prišli Turki z novim predlogom. Tudi Grki, ki prebivajo v Carigradu, morajo zapustiti mesto in se izseliti. Ta predlog so odklonili ne samo Grki, ampak tudi zastopniki ostalih držav, zlasti zastopnik Združenih držav je vložil proti temu turškemu predlogu v imenu svoje vlade najenergičnejši protest. Kajti Grki prebivajo v Carigradu od zgodovinskih časov in so čisto avtohton narod tam. Pa ne samo to: carigradski Grki, kakor Grki sploh, so predvsem trgovci, in vse bogastvo v Carigradu je povečini v rokah grških trgovcev. Izseliti Grke iz Carigrada se pravi ubiti Carigrad.

Ker so vse države proti turškemu predlogu, je skoro verjetno, da bo ta predlog propadel. Drugo pa je seveda, kako bodo živeli ti Grki od zdaj dalje v Carigradu. O čuvstvih turške vlade v tem oziru ni treba dvomiti: če jih sili k izselitvi, se lahko ve, kako bo postopala nasproti njim in tudi, kako bo postopalo z njimi turško prebivalstvo Carigrada. Tukaj je zaščita evropskih velesil nujno potrebna: kajti ravno one so mnogo krive na tem žalostnem stanju. Ravno velesile pa, se zdi, da zadnje čase iz antagonizma dovolijo Turčiji vse. In kako naj se izvrši danes preselitev prebivalstva s celne ozemelj v Traciji in Mali Aziji, tega menda nihče ne ve. Tisti, ki se bodo morali izseliti, pa bodo to občutili in občutijo že danes.

Vprašanje narodnostnih manjšin v orijentu.

VSLED SPRAVLJIVOSTI ISMET PAŠE JE UPATI NA SKORAJŠNJO UGODNO REŠITEV VPRASHANJA NARODNOSTNIH MANJŠIN.

Lausanne, 14. decembra. (Izv.) Odsek za proučevanje vprašanja narodnostnih manjšin je danes popoldne nadaljeval svoje zasedanje. Ismet paša je odkovarjal na večerajšnja izvajanja lorda Curzona točko za točko. V svojem odgovoru je lord Curzon posebno naglašal pomirjevalni ton, ki veče iz vseh govorov Ismet paše. Z ozirom na spravljeni razgovor med lordom Curzonom in Ismet pašo se da z gotovostjo sklepati, da vprašanja glede narodnostnih manjšin v bodoče ne bo več težko rešiti in

da se je nadejati v tem pogledu čimprejšnjega sporazuma.

Lausanne, 14. decembra. (Izv.) Turški delegat na konferenci Ismet paša je imel večeraj razgovor z ameriškim zastopnikom Childom. Slednji je izjavil, da Amerika absolutno ne odobrava izmenjave prebivalstva. Radi tega je Child pregovoril Ismet pašo, da se glede tega vprašanja, kakor tudi v vprašanju narodnostnih manjšin spozna zavezniki.

Položaj na Poljskem.

PROTESTNE STAVKE DELAVSTVA PROTI TERORJU NACIJONALISTOV.

Varšava, 13. decembra. (Izv.) Kmetiška stranka, ki je v Sejmu predlagala dr. Narutowicza za predsednika republike, je zagrozila z represalijami za slučaj ponovitve terorja nacionalističnih strank.

Varšava, 13. decembra. (Izv.) Delavstvo je napovedalo skrajni boj nacionalistom ter je danes izvedlo generano protestno stavko, ki se je izvršila brez incidentov.

Varšava, 13. decembra. (Izv.) Vseled nasilstva, ki so se izvršili nacionalisti nad nekaterimi poslanci socialistične stranke, je danes delavstvo ustavilo de-

lo v vseh tovarnah, elektrarni in mestnih obratih. Po ulicah je popolnoma mirno, ker močne vojaške patrulje takoj razenejo vsako skupino, ki se pojavja na cesti. Zvečer je vladala v mestu popolna tema.

Lvov, 13. decembra. (Izv.) Nacionalni demokratije so danes priredili demonstracije proti izvolitvi dr. Narutowicza za predsednika republike demontracije, ki so potekle brez večjih izgredov.

Varšava, 14. decembra. (Izv.) Tako večeraj kakor danes vlada v mestu polen mir.

Mussolinijev notranjepolitični program.

Rim, 14. decembra. (Izv.) Italijanski ministrski predsednik Benito Mussolini je na svojem povratku iz Londona sinoči ob 17. dospel v Milan. Med vožnjo proti Rimu je oddal brzojavko, s katero sklicuje ministrski svet na dan 25. decembra ob 14. uri. V Rim pride Mussolini danes ponoči ali jutri zjutraj. Najnujnejši problemi notr. politike, ki jih namerava Mussolini najprej rešiti, so sledeči: Dovoljenje za amnestijo, racionalni načrt javnih del, reorganizacija vojske, formiranje enotne in izvečbane policije, reforma in izčiščenje birokracije, varstvo in pospeševanje italijanske emigracije.

Rim, 14. decembra. (Izv.) Tukaj se govori, da namerava fašistovska vlada razpravljati o izpremembi volilnega reda. Vseled tega vlada med popularnimi strankami in tudi med popolarji velika nejevolja in protigibanje proti nameravani kršitvi volilnega reda. — Vodstvo stranke popularov je sklicalo večeraj sejo, na kateri se je razpravljalo o nameravani vladni nakani. Sestavljena je bila resolucija na vlado, ki odločno in ostro protestira proti nameravani izpremembi proporcionalnega volilnega reda v Italiji.

SLOVO ČSL. POSLANIKA OD BEOGRADA.

Beograd, 14. decembra. (Izv.) Češkoslovaški poslanik v Beogradu dr. Kalina je sinoči z simpionskim ekspresom odpotoval v Prago. Kolike simpatije je užival dr. Kalina v političnih krogih, dokazuje najbolje njegovo slovo od Beograda, ob katerem je bil prisoten skoro celi naš diplomatski zbor.

OBSODBA RADI ANARHISTIČNE PROPAGANDE V FRANCIJI.

Pariz, 14. decembra. (Izv.) Kazensko sodišče je obsodilo poslanca Cachena in Couturier ter publicista Perrera radi hujkanja vojakov k nepokorščini in radi anarhistične propagande in contumaciam vsakega na šest mesecev leče.

Državni uradnik in pravni red.

V zakonskem načrtu uradniške pragmatike se nahaja tudi stavek, da se v državno službo ne sme sprejeti oseba, ki bi delala proti pravnemu redu v državi. S pravico so v zakonodajnem odboru opozicijski poslanci naglašali, da daje ta člen vladnim strankam priložnost, izkoristiti vplivna vladna mesta v korist svojih partizanskih interesov. Jasno je, da bo ostala sodba o tem, kaj je proti pravnemu redu in kaj ne, vse dotlej krivična, dokler bodo o tem vprašanju imele prvo besedo politiki in ne sodišča. — Vsaka stranka bo namreč smatrala delovanje političnih nasprotnikov za naperjeno proti državnemu in narodnim interesom, ker bo stala na stališču, da je samo ona prava zaščitnica lojalnega državljanstva. To pa bi že moralo zadostovati samim vladnim strankam, da ne silijo s tako nesrečno določbo preveč v ospredje. Kajti vlade se menjaajo in s tem seveda tudi politični programi, ki so »državotvorni«, ki so »patriotični« in v skladnosti s pravnim redom. Znano je tudi, da se odlikujejo balkanske države z veliko uradniško korupcijo in partizanstvom in da je obem pojavom krivo baš delstvo, da se vlada dočene stranke naslanjajo v prvi vrsti na uradništvo, ne pa na splošno narodno voljo. Če bomo hoteli modernizirati našo državo in tudi v uradniškem pogledu napredovati, bomo morali razčistiti to mučno in škodljivo zadevo naše državne uprave. Ako pa vlada uzakoni določbo, katere namen je, pospeševati uradniško korupcijo, tedaj bo ta rana ostala odprta vse dotlej, dokler bodo vladne stranke imele pravno podlago za svoje nepravilno postopanje.

Se bolj zanimiva je načelna stran vprašanja o nedotakljivosti pravnega stanja v državi. Ali je sploh pravni red države neizpremenljiv? Ali ni naloga vsake napredujoče države, da svoj pravni red izpolnjuje, ga razvija in ga navdaja z naprednimi, etičnimi vsebinami. Stranke tudi niso za to, da enostavno ustvarjajo parlamentarne večine in upravno vodijo državo. Njihov namen je pospeševati notranji in zunanji razvoj, to pa je nemogoče brez pravnega napredovanja. Tako bi mogel imenovati na podlagi tega zakonskega člena pravosodni minister vsako osebo, ki deluje proti smrti kazni kot delujočo proti pravnemu redu države in bi jo moral odkloniti kot državnega uradnika. Vsak prosvetni minister katoliške

države bi moral stigmatizirati osebe, ki bi delovale za laizacijo državnega šolstva kot delujoče proti obstoječemu pravnemu redu. Končno, kaj bi v tem slučaju bilo s socializmom? Socializem je v vseh vrstah naperjen proti zasebnemu gospodarskemu redu, ki ga hoče nadomestiti s popolnejšim in naprednejšim. V smislu gornjega zakona državni uradnik ne bi smel biti socialist! Še v stari Avstriji so državnim uradnikom dovoljevali socialistična izpovedanja. To bi bil sedaj lep napredek v preteklost! Kako relativen je tudi govor o delovanju proti pravnemu redu, kaže naša ustava, ki predvideva celo pravno pot, po kateri se lahko temeljni ustavni zakoni izpremenijo. Po eni strani dopušča torej ustava in parlamentarna institucija možnost izpremembe pravnega stanja v državi, po drugi strani pa se vstavlja v uradniški zakon besedilo, ki je naperjeno proti političnemu naziranju državnih uradnikov, ki se slučajno ne strinjajo z obstoječimi strankami in pravnim redom. Če obvelja vladin predlog, tedaj moramo računati z novo poostreno borbo za duše državnih nameščencev. Njihova materialna beda še ni zadostno velika, dodati ji hočejo še duševno ponižanje s tem, da ne bodo smeli imeti lastnih nazorov o »pravnem redu« v državi.

Končno pa bo v našem javnem življenju le moral zavladati duh liberalnosti in strpljivega političnega naziranja. Tudi država se bo morala poglobiti, da se v našo razgredo politično borbo zanesne pomirjenje in koncilijantnost. Nam primanjkuje medsebojnega spoštovanja naših političnih prepričanj. Državnemu uradniku pa se bo že moralo dovoliti, da misli o narodni in državnih bodočnosti, o socialnem in kulturnem napredku, o gospodarskem in tehničnem razmahu po svoje ter da svoje mišljenje javno izraža in zagovarja.

Vladin predlog je naperjen proti zdravemu razvoju našega uradniškega vprašanja, ki ni samo gmotno, temveč v prvi vrsti tudi moralno in duševno. Po našem mora zadostovati, da prinese kandidat za državno službo poleg strokovnih izpričeval še potrdilo o neomađevanosti in poštenosti v sodniškem oziru.

Vse drugo pa služi partizanski korupciji in izrabljanju vladnih položajev v namene strankinega razširjevanja.

mesto zavzemajo v tem pogledu tvornice čevljev s centralo v Trzinu. Kapaciteta slovenske čevljarne industrije znaša nad 2 milijona parov čevljev letno, poleg tega se pa peča naša usnjarska industrija tudi s strojnim jermenjem, galanterijskimi in sedlarskimi proizvodi itd.

V vsej državi najvišje, čeprav še razmeroma nizko, je razvita naša kemična industrija, ki proizvaja solno kislino, kalijevo sol, železno oksidno barvo, kristalno sodo, Glauberove soli, superfosfate, solitrene kisline, prašek za pranje, zeleno in modro galico, natrijev sulfid, tioulsulfid, antikor, kalijevo sol, čistila, klij, koščeno moko, karbid (2400 vagonov letno), vapneni dušik, kisik, aluminijev polfabrikat itd. Tu bi bilo omeniti tudi tvornice vžigalic, gumijevih izdelkov, smodnika, laštila, boj, lanenega olja, mineralnega olja, sveč in sapuna, žvepla, parfumerij itd.

Izmed živilske industrije bi bilo posebno omeniti več parnih in nešteto vodnih mlinov, tovarne za čajno pecivo, konzerve, kavine primese, sadnih sokov, likerjev, pivovarne (kapaciteta 175.000 hl letno), špirita, kvasa, konjaka, šampanjca, mineralnih vod itd.

Precej razvita je tudi oblačilna industrija. Tu bi bilo omeniti zlasti velike tkalnice in predilnice v Trzinu, Litiji, St. Pavlu in Ljubljani (skupno s 60.000 vreteni), tvornice za predelavo lanu, konoplja in volne, tvornice perila, kravat, pletenin in konfekcijske tvornice. Posebno znamenite so pa velike tvornice slamnikov v Mengšu in Domžalah, ki proizvajajo letno nad 2 milijona slamnikov.

Važna je tudi slovenska papirna industrija, kajti nad 7 jugoslovanskih papirnih tvornic jih odpada na Slovenijo 5 in baš zaradi njih smo v tem pogledu popolnoma neodvisni od inozemstva. Največje podjetje so »Združene papirnice« Vevče, Goričane in Medvode, ki proizvajajo letno 1.200 vagonov razne papirja, poleg tega imamo pa še tvornice za razne specialne vrste papirja, 6 tvornic za lepenko, več kartonažnih tovarn, tvornic zvezkov, papirnih vreč, kuvert, igralnih kart in 24 tiskaren.

Pomembno vlogo igra tudi naša električna industrija, saj je Slovenija izredno bogata na vodnih silah in na premogu. Vodne sile se izrabljajo že od nekdaj za pogon mlinov in žag, zadnja leta se je pa začela vršiti eksploatacija sistematično, tako da je od okroglo 500.000 HP, ki so raztresene prav po vseh slovenskih rekah in potokih, bilo izrabljenih že do konca leta 1921 okroglo 70.000 HP, dočim čaka še nad 400 tisoč HP na eksploatacijo, ki pa stalno napreduje. Slovenija ima že danes 35 večjih javnih, privatnih in združenih elektrarn. Največja in najmodernejša, ki je ena največjih in najmodernejših v Evropi, je ona na Fali pri Mariboru s 50.000 HP, ki bo kmalu preskrbovala z razsvetljavo in pogonsko silo vso slovensko Štajersko. Električni tok te centralne se namerava v bodočnosti združiti s tokom največje centralne na Kranjskem, to je one na Završnici pri Bledu, ki razpolaga že sedaj s 3000 HP, a še ni dodelana vsa. Poleg teh dveh velikih central je za zgrajena širom Slovenije še cela vrsta drugih, tako, da ni več daleč čas, ko bo preprežena vsa Slovenija z električnim tokom. Vzporredno z električnimi centralami se je razvijala seveda tudi industrija za električne stroje in razne elektrotehnične potrebščine, kakor žarnice, transformatorje, akumulatorje itd.

Stavbna in keramična industrija se je gibala doslej v okviru domačih potreb. Njo zastopa okroglo 50 opekarn, cela vrsta apnenic, 6 cementaren (s kapaciteto 8000 vagonov letno), več tovarnen in podjetij za različne keramične potrebščine, 4 steklarne itd.

Poleg tega imamo v Ljubljani še veliko tobačno tovarno, ki podela letno 40.000 centov tobaka, tovarno za krede, brusna in mlinska kamenja, dežnike, glavnike, igrače, harmonike, športno orodje itd.

Pretežna večina te industrije izvira seveda še iz predvojnih časov. Vkljub temu, da je del te industrije med vojno

mnoogo trpel in da tudi po vojni ni pokazala naša državna gospodarska politika prav nobenega razumevanja za potrebe industrijske zemlje, se je pa zadnja leta ta industrija vendarle visoko dvignila in se izpopolnila ter napreduje z mrzlično smotrenostjo in energijo še dalje. Razvija se predvsem v starih že zgodovinskih industrijskih središčih, v večjih mestih, ob ugodnejših prometnih križiščih ter v bližini vodnih sil in premogovnikov, kakor ob Dravi in Savi okrog Ljubljane, Maribora in Celja, v Trzinu, Jesenicah, Mengšu, Kropi, Litiji, Trbovljah itd.

Politične vesti.

Kaj hoče Pašić?

Vladna kriza, ki se sedaj vleče že v drugi teden, postaja zanimiva, ker je toplot zavlačevalec radikalna stranka. Znano je, kako je Pašić, oziroma radikalna stranka že pred dvema mesecema zanikala obstoj kake krize v koaliranih strankah. Vztrajno so razlagali: Vidovdanska ustava se bo izvajala do skrajnosti, soglasje med radikali in demokrati je popolno, zagreški kongres in izjave hrvatskega bloka so samo platonski vzdihli. Razvoj pa je vendarle šel preko takega zanikanja. Sedaj smo v vladni krizi, ki še traja, dasi je povod krize že odstranjen, to se pravi, dasi se je demokratska stranka izjavila za nadaljnjo sodelovanje z radikali v svrhu rešitve najnujnejših socialnih in gospodarskih zakonov. — Toda demokratska stranka navidezno ni razcepljena, vendar je vidno oslajena, radikali ne morejo računati več na njeno kompaktno sodelovanje v vladi. Čim bi se pojavil v narodni skupščini hrvatski blok, bi se odzvala Davidovičeva skupina in nastopila bi situacija, ki bi lahko strmoglavila novo vlado. Radikali to dobro vedo, zato tudi zavlačujejo sedanje krizo, da bi na ta način dopovedali vladarju, da je sestava poslovne vlade nemogoča in da je potrebno poveriti Pašiću oziroma radikalni stranki sestavo poslovno-volilne vlade, to se pravi vlade, ki bi bila upravičena razpustiti narodno skupščino, ako bi naletela na odpor večine skupščinskih poslancev. Ker gre torej pri pooblastilu za sestavo volilne vlade za tako dalekosežne stvari, zato razumemo sedaj, kako in zakaj zavlačuje Pašić in radikalna stranka sedanje krizo, iz katere bi hotela iziti kot nedotakljiva nositeljica državne oblasti do otvoritve nove skupščine.

Pašić pri kralju.

»Hrvat« prinaša kratko črtico o razgovoru, ki se je baje vršil med Pašićem in kraljem, ko je prvi vrnil kroni mandat za sestavo vlade. Ko je Pašić prepričeval kralja, da ni mogoče sestaviti niti ožje niti širše poslovne vlade in predlagal, da se sestavi volilna vlada, je odgovoril kralj Pašiću: »Ako ni mogoče sestaviti poslovne vlade z Vami, jo bom poizkusil z drugimi.« Po teh besedah je nastal kratek odmor, med katerim si je Pašić na znan način gladil brado. Končno pa je dostavil: »Bom pa še enkrat poizkusil sestaviti poslovno vlado. (Pašić nima zamanj naslov »lisjaka«.)

Jugoslovanstvo radikalne stranke.

Povsem jasno je danes, da v radikalni stranki glede jugoslovanstva ni posebnega navdušenja. Je pač za vidovdansko ustavo, ker predstavlja le

ta največjo pridobitev za srbsko plemo in ustoličenje srbske hegemonije v naši državi. Radikalci sploh ne poznajo jugoslovanstva, vidijo samo državo, Beograd, srbske predprave. To njihovo stališče pojasnjuje tudi članek, ki je izšel tik po demisijski sedanje vlade v »Samoupravi« in v katerem se razlagajo nazori radikalne stranke glede sporazuma s Hrvati in revizije ustave. »Samouprava« pravi, da bi tudi radikali bili za sporazum s Hrvati in celo za revizijo ustave, toda pod enim pogojem: po radikalni jugoslovansko-vidovdanski logiki bi se morala izvršiti revizija ustave na plemenski podlagi. Hrvati naj se zadovoljijo s samostojnostjo samo na področju, kjer prebivajo kompaktno, torej na Hrvatskem. Ostale pokrajine, ki so mešane, naj pripadejo vplivu srbskega plemena. — Tako pojmujejo srbski radikali sporazum s Hrvati. Iz tega se da sklepati, zakaj so zadovoljni s sedanjo državno ureditvijo: Ker jim nudi iste ugodnosti kakor bi jim nudila njihova »revizija« ustave, oziroma njihov »sporazum« s Hrvati.

Fašisti v Mariboru.

Pri nas v Jugoslaviji se vse razvija po redu. Centralizem melje svoje milne dosledno in vztrajno, radikali gonijo svojo velikosrbsko politiko do skrajnih daljav, zavoljo ljube oblasti pa Pribežević komodno stopa za njimi. Po štirih letih skupnega in svobodnega življenja živimo še vedno v dilemi unitaristične in federativne ureditve jugoslovanske države, gospodarska kriza se postruje, uradništvu cepa od gladi itd. Tudi nacionalisti smo, vneti, pre-vneti, ki po Zagrebu pretepamo jugoslovanske novinarje, v Ljubljani pa stegamo svojo zaščitno roko nad novim »Jugoslovonom« dr. Šušteršičem. Razvoj po redu pa je pri nas doživel svoj vrhunec šele te dni, ko se je dogodilo, da so se po Sloveniji vozili italijanski fašisti v krojih in ko so si leti, vedno v krojih in v pristni fašistovski pozi, dovolili zabavno šetnjo po jugoslovanskem Mariboru. Gospodje fašisti so se lepo peljali na Ogrsko in si pri tem dovolili označeno »Kraftprobe« po Sloveniji. Pojav uniformiranih fašistov po Sloveniji in v Mariboru je toliko zanimiv, da bo vsakemu, ki o njem izve, vzbudil primerno premišljevanje in ni radi tega potreben komentar. — Spriči centralizma, sedanega jugoslovanstva in seveda tudi z ozirom na oblastno organizacijo Orjune so taki pojavi v redu, jugoslovanski z eno besedo.

Podpirajte Družbo sv. Cirila in Metoda!

Dr. Joža Glonar:

„Križem Jugoslavije“.

(Wendel Hermann: Kreuz und quer durch den slawischen Süden. Frankfurt a. M. Frankfurter Societätsdruckerei. 1922. 297 str.)

Za letošnji božič nam je prijatelj Wendel podaril knjigo, ki smo jo posebno Slovenci lahko veselili. Prava novost res da ni, samo v nje tretjem delu bodo dosedanjim čitateljem Wendlovih knjig našli novo, obširno poglavje o Sloveniji.

Oba potopisa, ki ju je izdal Wendel zadnji dve leti o svojih potovanjih po naših krajih, namreč »Von Marburg bis Monastir« in »Von Beograd bis Buccari« sta bila kmalu razprodana v prvi izdaji in zato je založnik piscu nasvetoval, naj oba v drugi izdaji izda v enem skupnem zvezku. Pisec se je nekaj časa obotavljal, nato pa je sklenil izdati oba skupno in jima kot tretji del pridruži še serijo podlistkov, ki so prejšnji mesec izšli v »Prager Presse« pod skupnim naslovom »Kraiser Tage«.

Razveselivo delstvo je, da so Wendlove knjige o Jugoslaviji med Nemci našle toliko odmeva, med omimi Nemci namreč, ki sedaj po vojni pač nimajo potrebnega povoda, da bi se posebe zanimali ali navduševali za dežele, ki jih dušijo z reparacijami. Da je v Nemčiji zanimanje za »slovanske« stvari neznan, je še onl dan tožil profesor na eni največjih slavističnih stolic v Nemčiji in vodja posebnega, med vojno osnova-

nega »slovanskega instituta«. Wendlu se nad tem ni treba pritoževati, kakor vse kaže. Eno najvplivnejših kritičnih in literarno informativnih glasil Nemčije, »Literarischer Jahresbericht des Döhrerbundes«, je vse njegove publikacije svojim čitateljem priporočilo kot ednino zanesljive pomočke, iz katerih se Nemec, ki bere samo nemške knjige, lahko pouči o jugoslovanskih razmerah. Enako ugodno sodbo sta o njih prinesla »das literarische Echo« in glasilo nemških bibliofilov »Zeitschrift für Bücherfreunde«.

Wendlove publikacije tako priporočila v resnici tudi zaslužijo. Vse odlikuje bistro opazovanje in plastično opisovanje. On ima redek dar bistvenega pogleda, ki mu omogoči da vidi, kaj je za kako družbo, dejstvo ali pokrajino značilno; temu se pridružuje še izredna, daleč preko mere običajne podlistkarske spretnosti segajoča virtuoznost, s katero zna tipične posameznosti zvezati v celotno sliko, katere posamezni deli so v simbolični ali vzorčni zvezi. Samo par potez, kratkih skic, pa ti, če znaš razmišljati, brati, pove več na dveh, treh straneh, ko kdo drugi v cellem poglavju.

Oba potopisa nista zgolj ponatisa prve izdaje, ampak sta opremljena z novimi slikami in razširjena z marsikatero novo opazko ali podatkom. Tudi tretji del »Kraiser Tage«, v katerem opisuje svoje letošnje bivanje v Sloveniji, ni gol ponatisek praških podlistkov. Opremljen je z lepimi fotografijami, ki

kažejo poleg naših krajev (Ljubljane, Kranja, Škofje Loke, Višnje gore itd.) tudi tipične slike iz naših pokrajin (gorenjska hiša, dolenski kozolci) ali pa kaj tako aktualnega, kakor je n. pr. odkritje Krekove spominske plošče v Selcih. Tekst sam prinaša med novostmi poleg drugega tudi živ opis letošnjega velikega sejma in razvoja naše industrije in obrti. Čudovito je, kako naglo se je Wendel, ki je bil vendar komaj deset dni med nami, vživel v naš svet in kako je fino občutil značilnosti naših pokrajin, n. pr. Gorenjske in Dolenske. Našo preteklost in sedanost pozna že davno iz knjig, in pozna jo dobro; toda letošnja jesen je — kakor kaže vse njegovo pisanje — z veseljem in užitkom tonil v vsem, kar nudi naš majhni svet onemu, ki si ga brez gosposkega lornjona prav od blizu ogleda. Vse to diha in zveni iz vsake njegove vrstice, pa najsi že opisuje Bohinj ali Bled, romarje, ki se peljejo na Brezje ali otvoritev »Narodnega doma« v Kranju, obisk stičnega samostana ali Jurčičevega brata na Muljavi, višenjskega polja ali cviček pri ljubljanskem »Kolovratu«. Utonil je v našem svetu tako, da se mu je v njegov opis prikradla celo tipična napaka ljubljanske nemščine!

Konec knjige izven v resnigan epilog človeka, ki »dni premissija, ki so bili« in ki se po njegovem ne vrne več. Ko se odpro pred njim vrata karavanskega tunela, ima občutek jetnika, ki je bil na dopustu, pa so se za njim zaprla vrata ječe. Naša najiskrenejša želja je,

da bi ga ta občutek varal. To želimo prav od srca njemu in tudi — nam samim.

Drama.

IDIOT.

Dostojevskemu zlo življenja ne vzbujajo groze in tudi zmaga zla nad dobrim ne, temveč le usodni, večni zakon, po katerem je zlo in dobro mnogokdaj spojeno v eni duši, izraženo v enem samem dejanju tako, da ni razločka med obema. V človeški duši traja večni boj angeljev in demonov, toda pogosto nam ni jasno, kam nas silijo naše nagnjenje in kumu si skrivaj želimo zmage. V izgubljeni Nastaziji Filipovni se bje ta strašen boj. Pričenja se z razdvojenim Gavrilom Ardalionovičem, kateri brezglasno klecne na kolena pred zdvižnim demomrakom izgori dvoje ubogih src: Rogožin brezmočno slepec in končno, ko pogazi Aglajo Jevančino in njeno čisto čustvo, tedaj razbije demon Nastazije Filipovne tudi poslednjo luč v očeh idijota kneza Miškina in v brezdanjem mraku izgori dvoje ubogih src: Rogožin in Miškin. Vloga N. Filipovne pač zahteva močan igralski natečaj, tudi imponujoče rutine in vseobsežnega glasu — toda hvaležna, za talent zelo hvaležna vloga je to. Da ima ga. Nablocka omenjene vrline in predpogoje je izven dvoma. Mnogo seveda, kar ni zmogel govor, je nadomestilo močno poantira-

nje in viharan temperament, toda nobroj momentov zlasti v peti sliki, je nadelo neokrnjen, močan utis. V romanu je izmed umetniško najjačjih podob poleg N. Filipovne in Miškina oseba Parfena Rogožina. Značaj polna kontrastov in dvomov, preslaboten za odločno dejanje in ves zajet v mreže svoje neizbežne usode: N. Filipovne. V šesti sliki je g. Putjata zgotil svojo moč, v poslednji sliki jo je polno razgrnil. Tedaj, ko omahuje pred samim živim Bogom dvoje trpinčenih duš (Miškin in Rogožin) in slabotno omedleva njuno življenje pod težo neznane oblasti, ki visi nad njima, slika polna čeznaturne lepote in strašnega nemega notranjega boja, je bila na višku. Po neštetihi blodnjah zaide knez Miškin v hišo generala Jevančina, spozna tri njegove hčerke in intuitivno ugane Aglajino dušo. V poslednji ostane kljub vnanjemu roganju podoba Miškina čista in nedotaknjena. Na zunaj kapriciozna, razvajena in ljubosumna generalova hči poseže v življenje bolnega otroka Miškina in ga v globokem spoznanju sklone voditi iz mlakužne okolice na pot, ki vodi do njene ljubezni. Toda preslabotna podleže premoci vseuničujočega demona N. Filipovne in obnemore pred zaprtim čelom kneza Miškina, ki udano stopa v neprodno temo k svojemu koncu. Ga. Šaričeva je kot drobno izrezljano zlatarsko delo: ima diskretno nobleso, zna kot v motni luči premenito zablesteti in se izcedi cenovnih efektov. V sceni na zeleni klopi je bila vnanja in notranja jena ostro in

Gospodarstvo.

LETOŠNJI IZVOZ ŽITA IZ BOLGARIJE.

Rezultati letošnje žetve so v skoro vseh državah vzbudili presenečenja. V Evropi je to presenečenje precej neprijetno, ker je izpadla žetev povprečno povsod slabše, kakor pa se je računalo. Nasprotno pa je izpadla žetev v Ameriki in Avstraliji nad pričakovanje dobro.

Zelo važno mesto bo zavzemala v letošnji žitni trgovini Bolgarija. Temu je mnogo pripomogla žetev v Romuniji, ki je izpadla precej slabše, kakor se je prvotno pričakovalo, vsled česar tudi Romunija ne bo mogla izvoziti prvotno nameravanih količin žita.

Letošnja žetev v Bolgariji je izpadla boljše, kakor običajno v tej državi. Le koruze se je pridelalo zelo malo, čemur je kriva poletna suša, ki je zamorila skoraj vso posev, tako da je porabna

samo za krmljenje živine. V ostalem na kak večji izvoz koruze letos sploh ni misliti, ker jo rabijo zelo veliko doma za svinjerejo, ki se močno razvija. Mnogo pa jo potrebujejo tudi tovarne za spirit.

Izvoziti se bodo mogle v glavnem sledeče količine žita: 66.000 ton pšenice v vrednosti 485 milijonov levov, 17.000 ton ječmena v vrednosti 73 milijonov levov, 55.000 ton koruze v vrednosti 165 milijonov levov in 8000 ton rži v vrednosti 49 milijonov levov.

Mnogo bolgarskega žita bo šlo v srednjeevropske države, ki zelo živahno povprašujejo po njem. Vendar bo morala Bolgarija razširiti svoj promet, zlasti po Donavi, da se bo lahko ves izvoz vrši brez zaprek in škode za velike zaloge, ki so nakopičene zlasti v vzhodni Bolgariji in ki bi se pokvarile, ako se jih kmalu ne izvozi.

Dnevne vesti.

OO. TRGOVCE, OBRATNIKE IN INDUSTRIJCE

Ujudo vabimo, da se ob priliki oglaševanja novoletnih voščil poslužujejo našega dnevnika. Ako bi se pri komu ne oglašili naši akviziterji, prosimo, da nam svoj oglas sporoči po dopisnici najkasneje do 30. t. m. Oglašje sprejemajo tudi naše podružnice v Mariboru, Celju in Ptuj. Priporočamo se tudi za oglašje v božični številki 24. decembra, ki bo izšla v zelo povečani obliki in pa pomnoženi nakladi, in v kateri bodo imeli oglasiti še poseben uspeh.

Uprava »Jugoslavije«.

50 letnica Glasbene Matice v Ljubljani. Danes zvečer ob 8. uri v Filharmonični dvorani javno predavanje dr. Jos. Mantuanila: Delovanje Glasbene Matice in njen pomen za razvoj slovenske glasbe. — Vstop prost, pobirajo se le prostovoljni prispevki v kritje stroškov, odnosno za Glasbeno Matico.

— Nabiralnica Studenec. S 1. januarjem 1923 se odcepijo od pošte Radna sledeči kraji županstva občine Studenec: Studenec, Rovišče, Zavratac, Hudobrezje, Brezovo, Križe, Prevolje, Arto, Ponikve, Gorenje Impolje, Dolenje Impolje, Gorenje Orle, Dolenje Orle, Impoljski grad, Dedna gora, Sv. Primož, Novo pri Orlah, Novo pri Ponikvah, Mala Hubanjica, Velika Hubanjica, in Osredok. Ti kraji se priključijo s 1. januarjem 1923 pošti Sevnica. Ker spadajo vsi našti kraji v področje pomožne pošte Studenec, se priključijo hkrati tudi ta pomožna pošta pošti Sevnica. Poslovodja pomožne pošte Studenec bo vzdrževal s pošto Sevnico peško pošto zvezo vsak ponedeljek, torek, četrtek, petek in soboto v sledečem redu: 7. Studenec pomožna pošta 12.30; 9.30 Sevnica pošta 10.

— Diskusija o načrtu kazenskega zakonika. Predavanje gospoda odvetnika dr. R. Krivica: »Silobran in njuna sila« se vrši v soboto, dne 16. t. m. točno ob pol peti uri popoldne v pravosodni palači št. 79 in ne v petek, kakor je bilo to včeraj pomotoma naznanjeno.

— Podporni fond Obrtnega pomožnega društva, podaljšuje rok za vlaganje prošelj onemoglih obrtnikov do 20. t. m., ter naj se tozadevne prošnje vlagajo na naslov Obrtne banke v Ljubljani.

— Zasebnim nameščencem v Sloveniji in Dalmaciji. V najkrajšem času se bodo vršile volitve delegatov za občni

prijetno ločena. S temnimi, realističnimi barvami slika Dostojevski razvaline družine Ivolginove. Oče — bivši človek, poln laži, zla in zmot, a tudi ves slab in mehak kadar mu spomini potrkajo na prsa. Nina, žena trpljenica drhteča pred temnim prokletstvom, ki visi nad njeno hišo in najsvetlejši žarek te mračne skupine — Varja, angelj v peku. Gosp. Peček je manj ostro karakteriziral Ivolgina kot v nekaj potezah Varja-Gabrijelečeva. G. Cesar-Ferdinčenko je bil v četrti sliki pravi dober. Bolj v igri kot v maski. Lep talent je, toda skromen in prav zato lep g. Terčič. Njegov general Japancin, vnanje grobi in čutni, a sicer srčno-dobro človek — povprečnjak ter obsojenec N. Filipovne, je pokazal, da mu je odprta širša pot kot jo je hodil dozdaj. Ostali niso bistveno izpremenili dobrega uspeha predstave.

Car Dostojevskijeve besede je tako silen, da nam ni možno odtegniti se mu. Živimo z njegovimi junaki in v srcu ostanejo neizbrisne sledi prave, resnične bolesti in sočutja. Navedena se odpre pred nami čudovit svet najrahljejših, komaj vidnih prehodov iz občutka v občutek. Troje tragedij se hkrati bliža nemu koncu in oči v oči si gledajo ostru nasprotja: najmehkejša čustva in najbolj brezobzirni realizem, tajinstvena mistika in odkrita groza. Uspelost prve dramatizacije tako obširnega dela na našem odru, nas navdaja z željo, da bi bilo tudi drugo.

— Tri tedne bo sedela v ječi Terezija Klemenčič, ker je v nasadih rečne gladnožništva v Dolskem kradla brezovino.

— Aretiran Amerikanec. Pretečeni teden se je v okolici Viča in Dobrove potikal neki Jakob Trobec, ki je že več let bival v Ameriki. Razpolagal je z velikimi denarnimi vsotami. Začel je pregovarjati moške in ženske, da naj gredo z njim čez »lužo«, kjer jih čakajo mastne službe. Kmalu jih je nabral preko 80 obojega spola. Za vse to pa je pravočasno izvedelo orožništvo, ki je Amerikancu prekrizalo račune in ga vtaknilo v zapor.

— ČEVLI za zimsko vreme, močni, topli, posebno priporočljivi za g. oficirje, lovce itd. se dobe na glavni zalogi tovarn PETER KOZINA & KO, LJUBLJANA. Breg 20. Kupujte jih, dokler še zaloge trajajo.

Ljubljana.

— Ljudska vzgoja in ljudska visoka šola! Akademski mladina, ki je spoznala potrebo vzgoje in izobraževanja našega ljudstva, to je našega kmetu in delavcu, sklicuje za dne 15. decembra 1922 (petek) ob 8. zvečer sestanek v slavnostni dvorani na univerzi s sledečim dnevnim redom: 1. Nekaj misli o ljudski vzgoji in o ljudski visoki šoli (Žgeč Franjo). 2. Porazgovor o resničnem delu med ljudstvom. Na ta sestanek vabi vse, ki se za to važno naloge današnje dobe zanimajo, zlasti pa še zastopnike vseh delavskih, kulturnih, izobraževalnih in mladinskih organizacij, da spoznamo potrebe in možnost delovanja med najširšimi plastmi našega naroda. Centralno tajništvo naprednih akademikov. Odbor akad. soc. ped. krožka. Kat. dijaštvo.

— Akademiki! Tovariše akademike vabimo, da se udeležite predavanja g. univ. prof. dr. Radojčiča: »Vera v sebe«, ki ga priredi JAD »Triglav« v Ljubljani v petek, dne 15. decembra t. l. ob 20. uri v učilnici »Akad. kolegija«. — Odbor J. A. D. »Triglav«.

— Nepoštena »španovija«. Pri Francetu Gerkmanu, trgovcu z usnjem, je služil neki Peter Birk, ki je kradel svojemu gospodarju usnje, katero mu je potem pomagal razpečavati čevljarji mojster Josip Pavlin. Za to nepošteno »španovijo« je obsojen Pavlin na 5, Birk pa na 3 mesece težke ječe.

— Preskrba za zimo. V Linhartovi ulici so neznani tatovi vlomili v stanovanje tesarskega mojstra Franceta Ravnikarja in pokradli štirim delavcem več obleke. Ukradena obleka se ceni na 12.244 kron.

— Nesrečen padec. Ivanka Ban, hči delavca je po nesreči padla po stopnicah ter si pri padcu zlomila obe nogi.

— Radi nemarnega vedenja je bil obsojen na 3 mesece strogega zapore kleparski pomočnik Vincenc Malenšek.

— Goljufija. Dne 5. t. m. je Šuster Franc, vlakovodja drž. železnice, stanujoč v Sp. Šiški kupil kruh v Jenkovi pekarni na Gosposvetki cesti. Pri tej priliki je pozabil na prodajalni mizi denarnico iz zelenkastega usnja z dvema predaloma in sledečo vsebino: 360 dinarjev, en poštni ček, glaseč se na 3.50 Din in 10 različnih razglednic. Vse to je Jenkovi na goljufiv način izvalil neki okrog 25 let star mladenič ter izginil.

— Izgon. Cvetko Josip, roj. 1899 v Zagrebu in pristojen v Lohor okr. Zlatar na Hrvatskem je radi tatvine in drugih kaznivih deliktov izgnan iz Ljubljane za nedoločen čas.

Maribor.

Mariborska porota. V sredo sta se vršili dve tajni razpravi radi posilstva. Pri prvi razpravi je bil obsojen Josip Linč iz Podpoče, ker je v pianosti posilil neko omoženo žensko, na tri mesece zapore. Državni pravdnik je proti obsojdi prijavil ničnost. Nato se je vršila razprava proti 63letnemu Ivanu Kramerju, iz Hapja v Sl. gorici, ki je zlorabil na paši 12letno deklico. Sodišče ga je obsojilo na dve leti ječe.

— Tretji se je zagovarjal Martin Zavec, ki je 12. septembra ponoči v Polanah pri Ptuj ustretil med fante, ki so se nahajali v vasi ter pri tem usmrtil Fr. Sirca. Zavec se je zagovarjal s silobranom, vendar mu tega porotniki niso verjeli, vsled česar je bil obsojen na štiri leta težke ječe.

— 20letni Karol Ribič iz Močne pri Mariboru je 10. septembra t. l. zabodel Jožefa Belca do smrti, njegovega brata Karola in pa Jakoba Gorjupa iz Št. Lenarta v Slov. goricih pa je težko ranil. Tudi Ribič se je zagovarjal s silobranom, vendar porotnikom svoje resničnosti trditve ni mogel dokazati. Obsojen je bil na 15 let težke poostrene ječe.

— Mili in Franci sta dva velika prijatelja, ki ju ima mariborska policija dobro zapisana. Prvi se piše za Vela in je doma iz Celja, drugi pa je zastopnik mariborskih tičev in ga kličejo na policiji, pri sodišču in drugod za Esera. V soboto sta nerazdružna prijatelja posetila neko dvorišče, kjer sta, četudi nepoklicana, hotela napraviti red ter sta v ta namen odnesla za okrog 700 kron stare železnine. V priznanje za to njihovo ljubezen do svojega bližnjega sta dobila do preklica prosto stanovanje pri sodišču.

— Lepa in ljubezniva Nežka Gomilšek ki je bila že parkrat radi vlačganja izgnana iz Maribora, se je pred kratkim zopet povrnila v svoj stari delokrog. Ker pa je zapeljiva Nežka najbrže namazana s smolo, se jo je takoj pri njenem prihodu prijel precej perila, takoj nato pa oko — postave. Dobrosrčno Nežko so izročili sodišču v nadaljnje uradovanje.

— Exempla trahunt. To je star latinski pregovor in pomeni toliko, kot »vzglejdi vlečejo«. Po tem pregovoru se je ravnila tudi neka mariborska branjevka na glavnem trgu, ki je videla dva mariborska mesarja, kako sta zjutraj pokupila od raznih špeharjev svinjsko meso po 71—74 kron ter ga potem prodajala po 80—90 kron. Ker sta mesarja »kšetarila« z mesom, je skušala branjevka v svoji ponižnosti z kuretno,

ki jo je nakupila po 60 kron, prodala pa precej dražje, kakor je pač videla pri debelih mesarjih. Toda to je opazila tudi nesrečna policija, ki je vsem trem prekrizala sklenjene račune s tem, da jih je ovadila sodišču.

Celje.

Komorni večer češkoslovaškega kvarteta (Zika) v Celju. V sredo, dne 13. dec. so »Zikovci« priredili drugi komorni večer v mali dvorani hotela »Union« v Celju. Kakor prvi, je tudi ta večer izborni uspel. Proizvajal se je med drugimi skladbami tudi Slavko Osterčev »Lirični kvartet«. Ta večer je bil tudi poslovilni večer, ker se kvartet v kratkem poda na koncertno turnejo v Ameriko. Občinstva, ki zna ceniti umetnike, se je nabrala polna dvorana. — V soboto 16. dec. ob 20. uri priredi »Zikovci« cerkveni koncert v celjski evangelijski cerkvi. Predprodaja vstopnic za ta koncert je v trafikah ge Kovač v Aleksandrovi ulici.

Celjski hišni posestniki bodo imeli v soboto 16. t. m. v hotelu pri »Pošti« ob pol 9. uri zvečer protestni shod. — Protestirali bodo proti novi stanovanjski naredbi in davkom.

Drsališče pri Diehu, katerega tudi letos oskrbuje »SK. Celje«, je vsaki dan odprto.

Župan gosp. dr. Hrašovec v soboto vsled uradnega zadržanja ne sprejema strank na mestnem magistratu.

Oblast je razpustila v Celju nemška društva: Arbeiterturnverein »Freiheit«, Deutscher Verein in Radfahrverein, ker ni več pravne podlage za nadaljni obstoj teh društev.

Aprovizacijski odbor v Celju že od svoje zadnje seje več ne deluje, ker je v zadnji seji tega odbora večina odbornikov odločila svoja odborniška mesta. Zgodilo se je to zato, ker so zastopniki konzumentov ostali v manjšini proti vsem predlogom mesarja Rebenšchega in njegovih pristašev. Tržni odsek občinskega sveta bo v svoji prihodnji seji vzel zopet v pretes oživljenje aprovizacijskega odbora. To je tudi nujna potreba. Cene raznim potrebščinam zadnje dni v Celju skokoma zopet silijo kvišku. Če bo šlo tako naprej, bomo v par tednih zopet tam, kakor smo bili pred kratkim.

V mestnem gledališču v Celju so v torek zvečer gostovali člani ljubljanske drame pod vodstvom g. Zv. Rogoza. Vprizorili so Petrovičovo vaško veselje »Ploha«. Obisk gledališča je bil, kakor dozdaj pri vseh predstavah, zadovoljiv.

Sokolstvo.

Spominski spis o I. jugoslovenskem vsesokolskem zletu začne izhajati v mesečnih zvezkih januarja 1923. Zvezkov bo 10, vsak v obsegu dveh pol (četverka). Spis bo bogato ilustriran in natisnjen na papirju za umetniški tisk. Pozivljamo brate in sestre, da se naroče na ta spis, ki bo trajne vrednosti. Prijave sprejema Savezna pisarna v Narodnem domu med uradnimi urami. Plačilni pogoji se zvedo tam. Vsako bratsko društvo je dobilo posebno nabiralno polo.

Ljubljanska sokolska župa. Odborova seja se vrši v nedeljo dne 17. dec. točno ob 8. uri zjutraj v odborovi sobi Sokolskega društva v Ljubljani (Narodni dom, pritličje) in ne v Saveznih prostorih. Prosimo točno in polnoštevilne udeležbe. Zdravo! Starešinstvo.

Sokolsko društvo Ljubljana II, vabi svoje člane, članice in po njih upeljane goste na državni večer, ki ga priredi dne 16. t. m. ob pol 8. uri zvečer v gostilni pri Kavčiču na Privozu.

Sokolsko društvo v Šoštanju vstopa v 15. leto svojega obstoja in društvenega delovanja. Bila je to doba borb in naporov do končnega tako lepega razmaha sokolske misli v našem okraju, plod intenzivnega podrobnega narodnega dela. — Društvo vabi k udeležbi obnega zboru, ki se vrši dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani br. Fr. Rajšterja v Šoštanju. Z bratskim Zdravo! Odbor.

Sokolsko gledališče v Radovljici uprizori v nedeljo, dne 7. t. m. ob 3. uri popoldne znameniti Ochornov igrokaz »Bratje sv. Bernarda«, ki se je igral po svetovnih odrih. Igra nam kaže, kako napačno delajo starši, ki silijo otroke v duhovski stan, ki je na zunaj idealen in lep, v resnici pa nasprotujoč naravnim zahtevam človeštva. Dejanje se vrši po večini v samostanu bratov sv. Bernarda, ker se vrši tajna in z vso mogočo hinavščino zakrita borba za opatovo mesto. Kdor hoče vedeti, kakšno življenje vlada v samostanih naj igre ne zamudi.

Gledališče in glasba.

Svečani predstavi v proslavo rojstnega dne Njegovega Velikanstva kralja Aleksandra I. se vršita v operi in drami v nedeljo, dne 17. t. m. V operi se poje krasna Janačkova opera »Jenufa« z gg. Thierri-Kavčnikovo, Lewandovsko, Sovilskim in Šimencem v glavnih vlogah. V drami se vprizori znamenita Cankarjeva drama »Kralj

na Betajnovi« z gg. Šaričev, Wintrovo, Skrbinškom, Železnikom, Lipahom in Ločnikom v glavnih vlogah. Začetek operne predstave ob pol 8. in dramske ob 8. uri zvečer.

Proslava 50 letnice Glasbene Matice v Ljubljani. Na obeh koncertih, katera priredi Glasbena Matica v proslavo svoje 50 letnice, izvajajo izključno slovenske skladbe in to tako na simfoničnem, kakor na vokalnem koncertu pevskega zbora. Vse skladbe stoje na tako visoki umetniški stopnji, da jih lahko pokažemo pred celim svetom. II. del simfoničnega koncerta tvorijo sledeče skladbe: Karel Jeraž: Lepa Vida. Je to melodramska skladba, zložena popolnoma v narodnem duhu. Deklamator v krasnih verzih opisuje dogodilje lepe Vide, znane narodne pesnitve, orkester pa slika posamezne prizore in pa občutke. Kot deklamator nastopi eden prvih naših igralcev in pevcev, ki bo v deklamaciji s sonornim svojim glasom, prav gotovo dovršeno podal to prelepo narodno pesem, kateri bo tvoril orkester živ okvir. Tej kompoziciji sledi odlomki k igri »Zlahtnega meščana«. Je to 5 krajših skladb za veliki orkester, katere je napisal eden najodličnejših naših kompozitov Lucijan Marija Škerjanc. Točke so se izvajale prvokrat ob priliki vprizoritve »Zlahtnega meščana« na tukajšnjem opernem gledališču ter dosegle tam absolutni uspeh. Simfonični koncert konča z zelo efektivni Adamičevimi »Plesi«. Prvi je Tatarski ples iz Tatarske suite, katero je zložil skladatelj za časa svojega ujetništva v Rusiji, ko je po naročilu sovjetskega prosvetnega komisariata nabiral narodno blago med Tatari. Celo Tatarsko suito je napisal skladatelj za orientalski večer, ki ga je priredil komisariat v čast perzijskim in afganskim boljševiskim komisarijem. Suita je bila izvajana tudi na slavnostnem koncertu v Beogradu. »Mož z medvedome«, je III. slika Adamičeve suite »iz moje mladosti«. V tej skladbi slika skladatelj v uvodu vrisi otrok, ki spremljajo siromaka z medvedom. — Nato okorno stopicanje gladne živali, njen ples ter žalostne apele medvedarja na otroška srca. Obe te dve suiti je prvi izvajal dr. Čerin. III. Ples »Potrkan ples« pa je polizkus, na podlagi znane narodne pesmi, graditi orkestralno skladbo v obliki simfoničnega Scherza. Predprodaja vstopnic v Matični knjižarni na Kongresnem trgu št. 9, poslopije Filharmonične družbe.

Gostovanje gospe Poljakove. Na večstransko izraženo željo gg. abonentov, da bi bili deležni tudi predstav, pri katerih sodelujejo zanimivi umetniki drugih odrov kot gostje, se je gledališka uprava odločila, da se vrši v petek dne 15. t. m. v operi »Butterfly« gostovanje gospe Ade Poljakove za red E. Uprava bo skušala doseči, da bo gostovala gospa Poljakova za vse abonmane. Ako bi bilo pa to nemogoče, bo pa pridobila za ostale abonmane tekono sezone gostovanja drugih umetnikov.

Društvene vesti.

Klub esperantistov v Ljubljani. V proslavo rojstnega dne dr. Zamenhota, iznajditelja esperantskega jezika prireditelj podpisani klub za svoje člane in prijatelje esperanta v petek dne 15. t. m. ob 20. uri v salonu pri »Levu« na Gosposvetki cesti na to nanašajoče se predavanje. Vstopnina 1 din. Op. Pouk za tečaj B se vrši vsled tega v četrtek dne 14. t. m. od 19. in pol do 21. ure. Odbor.

JAD. »Triglav« v Ljubljani priredi v petek, dne 15. dec t. l. ob 20. uri v učilnici Akad. kolegija predavanje: »Vera v sebe«. Predava g. univ. prof. dr. Radojčič. Za tov. Triglavane je udeležba obvezna, vabljeni so vsi akademiki. Kulturni odsek JAD. »Triglav«.

Sport in turiztika.

Mednarodni smučarski kongres v ČSR. Začetkom meseca februarja 1923 se vrši v Pragi mednarodni smučarski kongres in velike smučarske tekme na planinah »Krkonoše«. Zborovanje kongresa pada na dan 5. in 6. februarja in od 7. do 18. februarja se vršijo skupni izleti in tekme na planinah na Češkem in Slovaškem. Na zaključku kongresa, dne 18. februarja priredi pristojno poveljstvo veliko vojaško tekmo na Šumavi. Bliznje informacije daje »Svaz lžžaru ČSR« v Pragi.

Kožuhovina

svila, modni nakit, predpasniki, spodnja krila

po znižanih cenah

A. ŠINKOVIC nasl. R. SOSS

LJUBLJANA, Mestni trg št. 19.

Talinstveni morilec deklet.

(Nadaljevanje.)

»No, lepa Bessy?«

»Smrt.« je odgovorila komaj slišno.

»Popolnoma pravilno, otrok moj zlati. Smrt si zaslužila s svojim izdajstvom. Toda predno te kaznujem, mi odgovori na nekaj vprašanj.«

Mlado dekle se je vdalo v svojo usodo, vsaj je vedelo, da od razjarjenega zločinca nima pričakovati nikake milosti.

»Kdo ti je naročil, da me omočiš in spraviš v roke policije?«

»Policijski ravnatelj in detektiv Davis« je odgovorila Bessy ki je bila že bolj mrtva nego živa.

»Tako — tako, kaj pa sta dejala? Ali sta vedela, da zabijam semkaj?«

»Da, večkrat sta dejala, da glasoviti tihotapec zahaja tu in ta v krčmo »Pri britanskem levu.«

»Torej za tihotapec so me izdali! Hahaha, ta je pa res dobra! Torej ti nisi niti vedela, koga naj pravzaprav uloviš v svoje zanke, lepa Bessy?«

Mlado dekle je čutilo, kako so jo objele neznančeve roke in vsak trenutek je pričakovala smrtonosni sunek.

»Jaz ne vem ničesar drugega, gospod!« je jecjala v smrtnem strahu.

»Popolnoma prav, to sem si že sam mislil. Kje bi se pa tudi našlo dekle, ki bi se drznilo skušati spraviti v roke policije strašnega Jaka? Kajne, krasna Bessy?«

Prestrašena je Bessy vzkliknila.

»Vi — vi — ste — ste —«

»Da, da, devotica moja. Ja zsem Jak, pred katerim trepetava London in katerega dejanja so razburila ves svet. No, lepa Bessy, kaj pa sedaj praviš k svojemu namišljenemu ujetniku?«

Glava policijske vohunke se je pobesila. Od groze nad strašnim razodetjem je padla v nezavest.

Viljem se je smejal.

»Hahaha, to jo je prevzelo in s tem je zanjo kazni dovolj. Smrti strah, katerega je prestala, je dovelj plačila za njeno dejanje in pravzaprav je dekle vsled svojega poguma vredna spoštovanja. To je pravo pleme. Lahko bi jo rabil kot svojo zaveznico, toda ne sedaj — ne sedaj, morda kdaj pozneje!«

Globok zdihljaj je opozoril Viljema, da se je Bessy zopet zbudila iz nezvesti.

Policijska vohunka je čutila, da jo roke strašnega moža še vedno objemajo.

»Zakaj me niste umorili? Sedaj bi bilo že vse prestano. O, nikar me ne mučite dalje! Samo eno prošnjo imam: Ne zaznamujte mojega telesa z onim strašnim — — —«

Sedaj jo je Jak naenkrat izpustil. Že je mislila Bessy, da jo bo sedaj umoril. Mesto tega pa jo je mirno prijel za ročico, ki se je strahu silno tresla.

»Jaz morim samo one zgubljene ženske, ki obirajo reveže za njihove prihranke« j edelal resno in strogo. »Ti se me torej nimaš bati in če sen te pustil nekaj časa v strahu, je bila to le kazen za tvoje nameravano izdajstvo, katero si popolnoma zaslužila.«

Bessy je ostrmela. Sama sebi ni verjela, da je prav slišala.

»Vi me torej ne boste umorili?«

»Ne, niti ne mislim na kaj takega. Pojdi na policijsko ravnateljstvo, krasni otrok ti, in povej tam, kaj da ti je dejal Jak.«

»Niti besedice ne bom povedala!«, je vzkliknila Bessy. »Od mene ne bi zvedela policija prav ničesar! Jaz vas nisem videla!«

»Kaj praviš dekle?«

»Gospod,« je dejala Bessy s solzami v očeh, »vi ste mi odpustili in jaz nočem biti nevhvaležna. Nikdo — prisegam vam — ne bo izvedel, da sem vas videla. Nikdo ne izve od mene, kako izgledate in nikdar ne stopim več v službo policije!«

Mladi mož je trepetajoče dekle burno privel k sebi in Bessy je čutila kak ose je pritisnila baržunasta maska na njen obraz.

Ni se ganila. Naenkrat pa jo je on izpustil.

(Dalje prh.)

Oglasi v „Jugoslaviji“ imajo velik uspeh!

Za naše malčke

najlepše darilo za

Božič ali Novo leto

je

Ks. Meškov: „Volk spokornik in druge povesti za mladino“.

J. Ruskin: „Kralj zlate reke ali Črna brata“ in

I. Albrecht: „Mlada Greda“.

Vse te mladinske knjige so krasno in bogato ilustrovane in boste z njimi napravili svojim malčkom največje veselje! — Naročajte jih

v

Zvezni knjigarni, Ljubljana,

Marijin trg št. 8.

Za odrasle

pa priporočamo sledeče, vrlo zanimive romane kot najprimernejše darilo:

Fr. Govekar: „Svitanje“, zgodovinski roman s slikami.

M. Zevaco: „Kraljev vitez“, zgodovinski roman iz dobe Ludvika XIII.

VI. Levstik: „Višnjeva repatica“, izviren slovenski satiričen roman.

O. Waldova: „Vera“, roman.

A. Green: „Za milijoni“, roman,

ter sledeče pesnitve, prvovrstne po obliki in vsebini:

Igo Gruden: „Narcis“,

Igo Gruden: „Primorske pesmi“,

I. Albrecht: „Slutnje“,

J. Glaser: „Pohorske poti“,

R. Tagore — A. Gradnik: „Vrtinar“,

v luksuzni, v usnje vezani izdaji.

Prav tako priporočamo tudi zbirko

„Narodna knjižnica“

v kateri so izšla sledeča dela:

I. Albrecht: „Paberk iz Roza“, koroške pravljice.

M. Kmetova: „Bilke“, novele.

A. France: „Kuhinja pri Kraljici Gosji Nožici“.

Puškin: „Pikova Dama“.

I. Albrecht: „Malenkosti“, novele.

M. Kmetova: „Helena“, povest.

P. Merimee: „Karmen“.

Vse te in še druge knjige se dobe

v

Zvezni knjigarni, Ljubljana,

Marijin trg št. 8.

MALI OGLASI

PRODAJA:

HARMONIKO, hromatično z mehaničnim spremljevanjem Bass 42, prim. 49, malo rabljeno po ugodni ceni, pri Josipu Jezernik ml. Kotredž. 24. p. Zagorje o. S.

PRILIČNO HISO v Mariboru s trgovino in z vrtom

ob glavni cesti na solnični legi po ugodni ceni. Poizve se pri Josipu Bizjak. Maribor, Krekova ulica 2. 942

HISO NA VRHNIKI z gospodarskimi poslopiji, v sredi trga, pripravnost za trgovino ali obrt. Več se poizve pri lastniku Franc Brencič. Vrhnika 140. 947

POSESTVO s 7 orali nivi, travnikov in gozda, hiša z dvema sobama in kuhinjo, klet, širamo in hlev, vse obokano, vodnjak in skedenj, 10 minut od postaje Hoče pri Mariboru. Poizve

se pri Antonu Koc, Ragoza, št. 38, Hoče. 959

50 VAGONOV suhih in nepol suhih bukovih drv, nekaj vagonov tudi mešanih. Oddajo se v veliki in mali množini. Dalje tudi tesan in stavben les, 3 bencin-motorje 3—8—15 PH. Cena zmerna. 958

MEŠČANSKI KOZUH, 2 zimski suknji, en žaket, več obel ter gotove delavne priče, pripravne za mehanike in šoferje v krojačnici I. Sušnik, Ljubljana, Sv. Petra c. 16. 950

LIONSKI PRALNI APARAT, 2 vinski preši s 50 cm premera, 2 »Bosch« magneti in 2 šedilnika. Naslov pri upravi I. 954

KAMNOLOM glinastega škrljajca, pripraven za vsako industrijo škrljajca z inventarjem. Eventuelno se lahko pristopi tudi kot kompanion. Vprašati pri upravi lista. 955

SLUŽBE:

KONTORISTINJA s pisarniško prakso bi rada premenila mesto. Šla bi najra-

je za blaginčarko ali v kakšno trgovino tudi izven Ljubljane. Ponudbe prositi pod šifro »Poštena« na ur. lista. 918

GODALNI ORKESTER Iže kapelnika. Ponudbe pod »Orkester« na upravo lista. 946

URADNIK išče službe za donoldanske ure (od 15 ure dalje). Prevzame event. vsakovrstna statistična in druga dela tudi na dom. Nastop službe in plača po dogovoru. Ponudbe prositi pod šifro »J. P. 24« na upravo lista. 952

RAZNO:

OBJAVA. S 1. januarjem leta 1923 se odda v našem lov v obsegu ca 500 ha v kat. občinah Prevalje, Lese, Zagradom, Farnavas in Poljane. Ponudbe je predložiti z označbo na ovitku.

Ponudba za love do 28. t. m. rudniškemu ravnateljstvu v Prevaljah. 957

POZOR INDUSTRIJCI! V našem se da mlina in žaga — vodna moč — uporabno tudi za drugo industrijo. 5 minut od kolodvora. Poizve se v podružnici »Jugoslavije«, Maribor. 951

Divjačino,

jelene, srne, zajce, jerebice, fazane, divje koze, kljunače itd. kupuje vsako množino in plača po najboljših cenah.

E. Vajda, izvoz divjačine in perutnine, ČAKOVAC, MEDJIMURJE.

Brzjavaj: VAJDA, Čakovac. Telefon interurban št. 59.

Prva Jugoslov. tvornica vagona, strojeva i mostova, d. d., Brod n. S. Išče 2 železo-livarja

s takojšnjim nastopom. Reflektira se samo na prvovrstne moči z daljšo prakso. Ponudbe naj se pošljejo na gorenji naslov.

Praktična darila za Božič!

Fino perilo za dame in gospode, žepne rute, namizne garniture, kompletne opreme za neveste, dobite najceneje pri trvdki

H. ŠARC, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 5.

Najstarejša špedicijska tvrdka v Sloveniji

R. RANZINGER

Ljubljana špedicijska pisarna Jesenice Podjetje za prevažanje blaga južne železnice. Brzovozni in tovarni nabiralni promet iz Avstrije in v Avstrijo. Zavarovanje. Podjetje za prevažanje pohištva. Skladišče s posebnimi zaprtimi kabinami za pohištvo. Brzjavaj: Ranzinger. Interurban telefon 60.

„SINTA“

Splošna industrijska in trgovska družba z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 15

Z našega skladišča v Ljubljani nudimo, dokler traja zaloga:

Podkove za konje

„Styria“ kavine mlinčke

Vile, jeklene, z 4 rogliji, 12“ dolge

Kladiva za gramoz (Schotterschlägel)

Cveke za pete, v zabojih po 50 kg

Svinčnike, znamke „Staedler“

„Puch“ kolesa.

Cene zelo ugodne!

Zahtevajte

„MEDICINAL KONJAK“

z znamko „Alko-modri križec“

in najfinejše krem-likerja

„ALHO“ Ljubljana-Rolizej.

NARODNI IZDELKI

so najcenejša in primerna darila.

M. TIČAR, LJUBLJANA.